education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

RELIGIESTUDIES V1

NOVEMBER 2009

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 7 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B:

   AFDELING A: VERPLIGTEND

   AFDELING B: Beantwoord enige TWEE vrae in hierdie afdeling.

2. Lees AL die vrae aandagtig deur.

3. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

4. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A

VRAAG 1 (VERPLIGTEND)

1.1 Kies die korrekte woord(e) uit dié wat tussen hakies gegee word. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommer (1.1.1 – 1.1.4) in die ANTWOORDEBOEK neer.

1.1.1 In die Afrika Tradisionele Godsdiens verwys die name 'Modimo', 'U Mvelingangi' en 'Mukurukuku na (Priester/God/Satan). (2)

1.1.2 Die heilige geskrif van Judaïsme is (die Bybel/die Koran/die Vedas/ Tanach). (2)

1.1.3 Sunni is een vertakking van die (Baha'i-/Boeddhistiese/Islamitiese/ Joodse) godsdiens. (2)

1.1.4 Die Dhammapada is 'n heilige boek van (die Christendom/ Judaïsme/Boeddhisme/Sjintoïsme). (2)

1.2 Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Kies die antwoord en skryf 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer (1.2.1 – 1.2.4) in die ANTWOORDEBOEK neer. Indien dit ONWAAR is, skryf die sin korrek oor.

1.2.1 Baha' u'llah is die profeet/stigter van die Baha'i-geloof. (2)

1.2.2 Volgens die Joodse geskiedenis was Moses die eerste persoon wat besef het dat daar een God is. (2)

1.2.3 Die Vedas word beskou as die heilige geskrif binne die Christelike geloof. (2)

1.2.4 Die Presbiteriaanse Kerk het in Suid-Afrika ontstaan. (2)

1.3 In EEN sin, verduidelik die Wet (Beginsel) van Karma. (2)

1.4 Wat beteken die term *Halaal* in die Islamitiese geloof? (2)

Kopiereg voorbehou

1.5 Kies 'n item uit KOLOM B om by 'n woord/beskrywing in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A – E) langs die vraagnommer (1.5.1 – 1.5.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 1.5.6 F.

KOLOM A		KOLOM B		
1.5.1	Sjaria	A	Afrika Tradisionele Godsdiens	(2)
1.5.2	Baha'i	B	China	(2)
1.5.3	Verering van die voorvaders	C	Grondwet	(2)
1.5.4	Taoïsme	D	Heilige Wet van Islam	(2)
1.5.5	Vryheid van geloof en godsdiens	E	Kitáb-i-Aqdas	(2)

1.6 Beskryf die begrip *ubuntu* kortliks. (4)

1.7 Noem die TWEE normatiewe bronne in Islam. (4)

1.8 Verduidelik in DRIE sinne die rol van voorvaders in die Afrika Tradisionele Godsdiens. (6)

1.9 Noem die DRIE vertakkings van Boeddhisme. (6)

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B

Beantwoord enige TWEE van die vier vrae in hierdie afdeling.

VRAAG 2

2.1 Definieer die volgende begrippe in die konteks van godsdiens:

2.1.1 Uniekheid (4)
2.1.2 Eenheid (4)
2.1.3 Eendersheid (4)
2.1.4 Verskil (4)
2.1.5 Mite (4)

2.2 Bespreek die verskille en ooreenkomste tussen die Ortodokse, Hervormde en Konserwatiewe Judaïsme. (15)

2.3 Ontleed die interne differensiasies in enige (EEN) godsdiens, behalwe Judaïsme. (15)
[50]

VRAAG 3

3.1 Bespreek die volgende begrippe in die konteks van godsdiens kortliks:

3.1.1 Ideologie (4)
3.1.2 Dogma (4)
3.1.3 Oortuiging (4)

3.2 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

> Karl Marx (1818 – 1883) was 'n invloedryke Duitse filosoof, politieke ekonoom en revolusionêr. Hy is die bekendste vir sy ontleding van die geskiedenis in terme van klasstruwelinge. Hy het beweer dat godsdiens gebruik is om mense te onderdruk en om ongelykhede te handhaaf wat 'n bron van konflik tussen die verskillende klasse in die samelewing was. Marx het gesê: "Godsdiens is die *opium van die mensdom."
>
> [Aangepas en vertaal uit: *Shuters Religion Studies Grade 12,* Hofmeyr et al. Bladsy 102 en 103]
>
> **Opium ('n verslawende, geestesversteurende dwelm)*

3.2.1 Verduidelik wat Marx bedoel het toe hy na godsdiens verwys het as 'die opium van die mensdom'. (8)

3.2.2 Gee jou eie mening oor Marx se stelling. (10)

3.3 Bespreek EEN ander (behalwe Kommunisme) sekulêre wêreldbeskouing soos ateïsme, agnostisisme of sekulêre humanisme ten opsigte van hulle beskouing van godsdiens. (10)

3.4 Maak 'n lys van VYF algemene oortuigings wat deur die drie Abrahamiese godsdienste (Islam, Judaïsme en die Christelike godsdiens) gedeel word. (10)
[50]

VRAAG 4

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

> "Godsdiensstories kom al hoe meer in die media voor, maar die algemene houding by die netwerke skyn te wees dat dit net 'n goeie storie is as dit geloof in 'n negatiewe lig stel, of as dit politieke omstredenheid uitlok."
>
> [Aangepas en vertaal uit: *Religion Studies Grade 12,* deur Steyn et al. Bladsy 218]

4.1 Dink jy dat daar konflik bestaan tussen godsdiens en die media? Motiveer jou antwoord met ten minste EEN voorbeeld van werklike gebeure. (12)

4.2 Bespreek menseregte kortliks, met spesifieke verwysing na vryheid van uitdrukking, met verwysing na godsdiens. (6)

4.3 Bespreek die kwessie van menseregte in enige TWEE godsdienste kortliks. (6)

4.4 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

> "Die geskiedenis is vol godsdienskonflikte en selfs oorloë. Natuurlik is nie alle godsdienskonflikte oorloë nie; soms is die konflik slegs mondeling en is geen geweld betrokke nie. Soms bly die konflik vir baie jare dieselfde, en soms ontwikkel dit in oorlog."
>
> [Aangepas en vertaal uit: *Religion Studies Grade 12,* deur Steyn et al. Bladsy 226]

Beskryf EEN area van konflik waar godsdiens gesien word as deel van die probleem, onder die volgende subopskrifte:

4.4.1 Identifiseer die area van konflik. (4)

4.4.2 Ontleed die situasie. (10)

4.4.3 Verduidelik op watter maniere godsdiens deel is van die probleem, of nie. (6)

4.4.4 Verduidelik hoe godsdiens deel van die oplossing kan wees. (6)
[50]

VRAAG 5

5.1 Kies VIER godsdienste uit die lys hieronder en skryf DRIE unieke eienskappe van elkeen neer.

5.1.1 Islam (6)

5.1.2 Christendom (6)

5.1.3 Hindoeïsme (6)

5.1.4 Boeddhisme (6)

5.1.5 Afrika Tradisionele Godsdiens (6)
(4 x 6) (24)

5.2 Verduidelik die volgende begrippe soos van toepassing op godsdienste:

5.2.1 Vergelykbaarheid (4)

5.2.2 Monoteïsme (4)

5.2.3 Gelykenis (4)

5.2.4 Politeïsme (4)

5.2.5 Fundamentalisme (4)

5.3 Noem die verskil tussen 'n *tradisionele geneser* (Inyanga, Mai'ne) en 'n *waarsêer* (Isangoma). (6)
[50]

TOTAAL AFDELING B: 100

GROOTTOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou